

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Cdo/171/2014                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 6712200267                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 23.10.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Helena Haukvitzová       |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:6712200267.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa I. P., bývajúceho v J., zastúpeného advokátskou kanceláriou Niku & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prokopa Veľkého 51, IČO: 36 866 008, proti odporcovi Ing. I. P., bývajúcemu v T., zastúpenému Doc. JUDr. Vlastou Kovalančíkovou, CSc., advokátkou so sídlom v Senci, Mierové námestie 3, o určenie výživného pre plnoleté dieťa, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 5P 5/2012, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. januára 2014 sp.zn. 16 CoP 75/2013, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 573,06 € k rukám jeho právneho zástupcu Niku & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prokopa Veľkého 51 do troch dní.

### Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 15. mája 2013 č.k. 5P 5/2012-581 uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľa sumou 1 300 € mesačne počnúc dňom 29. septembra 2011 vždy do 15-teho dňa v mesiaci na účet navrhovateľa. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 29. septembra 2011 do mája 2013 v celkovej výške 22.086,66 € súd povolil odporcovi splácať v 3 681,11 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok neuhradením čo i len jednej splátky. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že boli splnené všetky zákonné podmienky k tomu, aby určil vyživovaciu povinnosť zo strany odporcu v prospech navrhovateľa, nakoľko si ju prestal dobrovoľne plniť a navrhovateľ bol na ňu odkázaný ako študent vysokej školy pripravujúci sa na budúce povolanie. Navrhovateľom uplatnenú sumu na výživné považoval súd za primeranú jeho potrebám, ako aj majetkovým pomerom odporcu. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ nemá žiadny príjmov a jeho matka je nezamestnaná, stará sa o maloletú dcéru. Hoci odporca bol v dobe rozhodovania súdu nezamestnaný, súd mal zato, že s

prihliadnutím na jeho vzdelanie a predchádzajúce zamestnania bolo málo pravdepodobné, že by nebolo v jeho možnostiach nájsť si primerané zamestnanie s vyšším príjmom. Podľa názoru súdu boli majetkové pomery odporcu s ohľadom na vykonané dokazovanie podstatne vyššie ako ich on sám v konaní prezentoval. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol z dôvodu, že stanovené výživné považoval za postačujúce na pokrytie výživy a výdavkov navrhovateľa spojených so štúdiom. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p., z dôvodu čiastočného neúspechu navrhovateľa v konaní a čiastočného späťvzatia návrhu, ktoré sám zavinil.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie navrhovateľa (len proti výroku o náhrade trov konania) a odporcu rozsudkom z 23. januára 2014 sp.zn. 16CoP 75/2013 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o výživnom a zročnom výživnom, ako aj vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania, potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Vo zvyšku ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutý. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi na trovách odvolacieho konania sumu 573,06 € k rukám jeho právneho zástupcu. Odvolací súd napadnutý rozsudok považoval za správny a náležite dostatočne odôvodnený. Dospel k záveru, že okresný súd rozhodol na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci, na základe ktorého vyvodil aj správne právne závery, vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil správny právny záver a rozhodnutie náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil. Odporca v odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti a nepredložil žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené prvostupňovým súdom. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach odporcu platiť súdom určené výživné napriek tej skutočnosti, že podľa tvrdenia odporcu je nezamestnaný a to vzhľadom na jeho predošlé zamestnania vo vysokých postoch, pričom nepreukázal žiadne zdravotné alebo iné dôvody, v dôsledku ktorých by nebolo v jeho schopnostiach a možnostiach znovu sa zamestnať. Napadnutý výrok okresného súdu o nepriznaní náhrady trov konania ako aj jeho zdôvodnenie považoval odvolací súd za správne a dodal, že pri rozhodovaní o odvolaní v tejto časti prihliadol aj na vzťahy medzi účastníkmi konania a predmet sporu, ktoré odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. v tejto veci a nepriznanie náhrady trov konania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., nakoľko navrhovateľ bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný a trovy odvolacieho konania vznikli výlučne len podaním nedôvodného odvolania.

Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol odporca (ďalej aj „dovolateľ,“) dovolaním, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odporca odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom). Namietal, že rozhodnutia oboch súdov nižšieho stupňa neboli dostatočne odôvodnené, nezodpovedali požiadavkám na riadne odôvodnenie rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 157 ods.2 O.s.p., a preto sú nepreskúmateľné. Vytýkal súdom nižších stupňov, že sa nevysporiadali s prejudiciálnou otázkou správania sa navrhovateľa voči odporcovi v rozpore s dobrými mravmi, ktoré by odôvodňovalo aplikáciu ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine, hoci na túto skutočnosť viac krát v priebehu konania poukazoval. Rovnako sa súde nezaoberali ani ďalšími otázkami zásadného významu a to možnosťami druhého rodiča- matky objektívne sa podieľať na výžive svojho syna, dôvodnosťou potrieb navrhovateľa a zmenou životnej úrovne odporcu. Súde nezohľadnili dôkazy predložené odporcom na preukázanie jeho majetkových pomerov a rozhodli v rozpore s nimi bez toho, aby sa s touto skutočnosťou vysporiadali v rámci odôvodnenia rozhodnutia. Ďalej odporca namietal, že okresný súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z rozhodnutí iných súdov vynesenej v iných právnych veciach a v inom čase, napriek tomu, že bolo jeho povinnosťou náležite zistiť skutkový stav vykonaním dokazovaním. Pokiaľ súd prvého stupňa použil ako dôkaz tieto súdne rozhodnutia, mal zároveň povinnosť poskytnúť účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k nim, čo však neurobil a odvolací súd túto vadu v rámci odvolacieho konania nenapravil. Z týchto dôvodov mu bola postupom súdov nižších stupňov odňatá možnosť konať pred súdom a tiež bola porušená zásada priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov a zásada kontradiktórnosti konania.

Navrhovateľ sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu stotožnil s rozsudkami prvostupňového a odvolacieho súdu a navrhol, aby dovolací súd dovolanie odporcu v zmysle § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol a odporcu

zaviazal na náhradu trov dovolacieho konania. Mal tiež za to, že dovolanie je v tejto právnej veci v zmysle ustanovenia § 238 ods. 4 O.s.p. neprípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Osobitne však treba zdôrazniť, že v zmysle § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákomom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo vo veci upravenej Zákomom o rodine (vo veci výživného na plnoleté dieťa). Nejde pritom o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Napadnutý rozsudok nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale práve naopak, znaky rozsudku, v prípade ktorého je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Odporca procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. s tým, že za vadu konania považoval skutočnosť, že rozhodnutia okresného súdu a odvolacieho súdu boli nepresvedčivé, neodôvodnené a nepreskúmateľné. Podľa jeho názoru sa ani okresný ani odvolací súd nevysporiadali vo

svojom rozhodnutí so všetkými otázkami zásadného významu, čím mu odopreli právo na spravodlivý proces.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti jeho tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods. 1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). To znamená, že nie každé porušenie procesných predpisov súdom a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu vady konania, ktorú má na zreteľi ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Odvolací súd sa v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa v princípe môže obmedziť len na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

Ústavný súd Slovenskej republiky sa povinnosťou súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie zaoberal vo viacerých nálezochoch a vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003, sp.zn. IV. ÚS 115/03, uznesenie z 23. júna 2004 sp.zn. III. ÚS 209/04, III. ÚS 119/03). Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle ustanovenia § 157 ods.2 O.s.p. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia nakoľko, súd prvého stupňa v ňom uviedol čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, aké bolo stanovisko odporcu k návrhu, uviedol ktoré relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, obsahovalo tiež opis rozhodujúceho skutkového stavu a citáciu príslušných právnych predpisov, ktoré súd na vec aplikoval ako aj právne závery prijaté na ich základe. Z rozhodnutia boli celkom zrejmé úvahy a myšlienkové pochody, ktorými sa súd prvého stupňa riadil pri podradení skutkového stavu pod príslušnú právnu normu a prijatí právneho záveru o dôvodnosti podaného návrhu. Okresný súd tiež zdôvodnil prečo zmenu majetkových pomerov odporcu nezohľadnil pri svojom rozhodovaní a tiež vysvetlil z akých dôvodov sa domnieval, že odporca je schopný určené výživné platiť. Preto nemožno súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že súd sa zmenou jeho majetkových pomerov v odôvodnení nezaoberal. Subjektívny nesúhlas účastníka s rozhodnutím súdu v tom zmysle, že práve ním tvrdené a preukazované skutočnosti, boli tie ktoré mal súd vziať do úvahy pri svojom rozhodnutí, a ktoré by sa prejavili v priaznivejšom rozhodnutí pre neho, nemôže byť objektívne spôsobilým dovolacím dôvodom a nepredstavuje porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Ako už bolo vyššie uvedené právo na spravodlivý súdny proces nie je totožné s právom účastníka konania, aby bol v konaní úspešný a aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

V zmysle § 219 ods.2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa k postupu odvolacích súdov podľa § 219 ods. 2 O.s.p. vyjadril v náleze sp.zn. III. ÚS 131/2010, z ktorého možno vyvodiť, že odvolací súd sa môže obmedziť na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa v tom prípade, ak argumenty proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa uvedené v odvolaní sú totožné s argumentmi uvedenými v žalobe alebo s argumentmi uplatnenými v prvostupňovom konaní a prvostupňový súd sa s týmito argumentmi vo svojom rozhodnutí už dostatočným spôsobom vyrovnal. Logicky tiež možno konštatovať, že odkázať na správnosť dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvého stupňa môže súd aj vtedy, ak účastník konania v odvolaní neuviedol žiadne podstatné a konkrétne argumenty proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Odkaz na odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie považoval za postačujúci aj Európsky súd pre ľudské práva v prípade, ak sťažovateľ vo svojom opravnom prostriedku uplatňoval v zásade rovnaké argumenty ako v predchádzajúcej fáze konania (viz Meltex Ltd a Mesrop Movsesyan proti Arménii, rozsudok zo 17.júna 2008, č. 32283/04; Gomez Cespon proti Švýcarsku, rozhodnutie z 5. októbra 2010, č. 45343/08) alebo ak žiadne špecifické výhrady proti napadnutému rozhodnutiu neuplatnil (viz Pozostalost' Nitschke /the Estate of Nitschke/ proti Švédsku, rozsudok z 27. septembra 2007, č. 6301/05 ).

V preskúmvanej veci odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Vysvetlil, že takto postupoval aj preto, že odporca ako odvolateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti ani nepredložil žiadne nové dôkazy, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené súdom prvého stupňa. Uvedený postup bol plne súladný so znením ustanovenia § 219 ods.2 O.s.p. a nepoprel jeho účel a význam.

Vzhľadom k tomu, že odvolacie námietky odporcu boli totožné s jeho obranou proti návrhu v priebehu prvostupňového konania a prvostupňový súd na ne primerane reagoval, nezistil dovolací súd dôvod, pre ktorý by odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu malo za následok porušenie práva odporcu na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto nemožno považovať za neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odporcu.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že sa súdy nevysporiadali so zásadnými skutkovými otázkami dôležitými pre rozhodnutie v tejto veci a okresný súd nevykonával dokazovanie, dovolací súd uvádza, že z určujúceho - obsahového - hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom, ale o námietku inú, ktorú dovolateľ uvádza vo väzbe na neúplne a nesprávne vyhodnotenie dokazovania súdmi. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. totiž odňatie možnosti konať pred súdom dáva výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu (porušením procesných práv priznaných účastníkom občianskym súdnym poriadkom) a nie s jeho skutkovým a právnym hodnotením veci.

Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych väd (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu hodnotenia nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého a druhého stupňa nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“). Okrem toho platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu a preto nemôže byť predmetom posúdenia v rámci mimoriadneho opravného konania (porovnaj R 42/1993). Predmetná námietka preto z hľadiska prípustnosti a zároveň dôvodnosti podaného dovolania nebola právne významná.

Pokiaľ odporca namietal neúplnosť skutkových zistení odvolacieho súdu, ani táto námietka nezakladá procesnú vadu konania, pretože k procesným právam účastníka nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ním navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa účastník subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 3 O.s.p.). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.

Napokon dovolateľ tvrdil, že okresný súd porušil zásadu ústnosti a priamosti súdneho konania a neumožnil mu vyjadriť sa k dôkazom, na ktorých založil svoje rozhodnutie.

Podľa § 123 O.s.p. účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

V zmysle § 125 O.s.p. ako dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaduje pojednávanie ( § 129 ods. 1 O.s.p.).

Výpočet dôkazných prostriedkov uvedený v § 125 O.s.p. je len exemplifikatívny (príkladný), v zásade platí, že ako dôkazný prostriedok môže slúžiť každý prostriedok, ktorý je spôsobilý zistiť skutkové okolnosti v súdnom konaní. Súdne rozhodnutie ako listinný dôkazný prostriedok (verejná listina) je dôkazom v zmysle § 125 O.s.p., ktorým sa preukazujú skutočnosti v ňom uvedené. V danom prípade išlo o súdne rozhodnutia záväzné pre odporcu (§ 159 ods.2 O.s.p.). Pokiaľ tento dôkazný prostriedok bol vykonaný v súlade s predpísaným spôsobom vykonania dôkazu, niet pochyb, že súd prvého stupňa neporušil žiadne procesné práva odporcu tým, že ako dôkazný prostriedok vykonal súdne rozhodnutia vydané v inom konaní a v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov založil svoje rozhodnutie na skutočnosti v nich uvedených. Zo zápisnice o pojednávaní súdu prvého stupňa konaného 15. mája 2013 (č.l. 568 až 575 spisu) vyplýva, že sudkyňa oboznámila účastníkov konania s obsahom všetkých súdnych rozhodnutí, na ktorých založila svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 129 ods.1 O.s.p. a vytvorila odporcovi možnosť vyjadriť sa k nim. Okrem toho tieto dôkazy boli súčasťou súdneho spisu a odporca mal vytvorený dostatočný priestor pre vyjadrenie sa k ich obsahu, čo aj v priebehu konania využil. Preto tvrdenia odporcu v tomto smere sú nedôvodné a nemajú oporu v spise.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že v konaní nedošlo postupom súdov nižšieho stupňa k odňatiu možnosti konať pred súdom a tým ani k naplneniu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Rovnako v zmysle ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. dovolací súd odmietol aj dovolanie odporcu smerujúce voči výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, nakoľko touto časťou dovolania napadnuté rozhodnutie má povahu uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.), prípustnosť dovolania proti nemu vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. a ani v tomto prípade dovolací súd nezistil, že by došlo k vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd priznal v dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi náhradu trov tohto konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.), pozostávajúcich z odmeny za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu odporcu) v sume 469,74 € s paušálnou náhradou 7,81 € a DPH v sume 95,51 €, spolu 573,06 € (§ 10 ods. 3, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

